

Dér Zoltán

Dér Zoltán Sándor matematika-fizika szakos tanár 1897. december 7-én született Győrben. 1916-ban érettségizett Temesváron az állami főgimnáziumban, ahol édesapja latint és magyart tanított. Még ebben az évben felvették a budapesti egyetemre és az Eötvös Collegiumba. Eötvös Lorándtól, Wittmann Ferenctől, Frölich Izidortól tanulhatott fizikát, Fejér Lipóttól, Kürschák Józseftől és Beke Manótól matematikát, és Pauler Ákostól filozófiát. Otthonról hozott széleskörű érdeklődését a Collegium szelleme is táplálta.

Tanári oklevelének megszerzése után 1923-tól a Fasori Evangélikus Gimnáziumban tanított (Rátz tanár úrral együtt), majd az Pécsen az Erzsébet Tudományegyetem tanársegéde lett. A kutató munka helyett az oktatást választotta és Sopronban állapodott meg, ahol 1929-től kezdve harminc tanéven át tanított a Soproni Állami Széchenyi István Reálgimnáziumban. Tipikus "tudós tanár" volt, a Soproni Egyetemen is tanított, de a tudományos kutatással sem hagyott fel, részt vett Vendl Miklós professzor colemanit nevű kristállyal kapcsolatos kutatásaiban. E tudományos munka révén neve bekerült a Dana lexikonba (The System of Mineralogy Volumene II. 353. o.) Számos hazai és külföldi szaklapban publikált.

1933-ban feleségül vette Prinner Hildát, két gyermekük született.

A Széchenyi Gimnázium honlapján olvashatjuk róla: „Szelíd, jóságos lényével a kevésbé érdeklődő tanulókat is be tudta vezetni a természettudományok rejtelseibe. Széleskörű tudása, műveltsége lenyűgözte hallgatóit. Tudósi szórakozottsága gyakran

derűt fakasztott tanítványaiban, akik így egyszerre nézhettek fel rá, és érezhették magukhoz hasonló, mindennapi embernek. A diákcsínyeket sosem torolta meg, humorral viselte, mert maga is ironikusan szemlélte a világot és benne magát, szem elől nem tévesztve a tartós erkölcsi értékeket. és kivívni tanítványai elismerését, tiszteletét, szeretetét a középiskolában. „ Diákjai a „Maxi” becenévvel ismerték el, mert mindig a legjobbra, a legszebbre törekedett élete során.

1958-ban állami kitüntetésben részesült, Beke Manó díjat kapott. A Bolyai János Matematikai Társulatnak 10 éven át országos választmányi tagja volt. 1985-ig még korrepetált matematikából és fizikából a Széchenyi téri fiúkollégiumban.

Több nyelven beszélt, negyven éven át játszott a soproni szimfonikus zenekarban mint brácsás, és a Pedagógus Kórusnak is tagja volt - harminc esztendőn keresztül. 1987-ben a Nyugdíjas Pedagógus Otthon lakója lett. A Sopron Anno Egyesület gondozásában 2015-ben jelent meg visszaemlékezése, Maxium maximum címmel.

Dér Zoltán Sopronban hunyt el 1994. október 20-án.

Volt iskolája 2003-ban a 208-as tantermet róla nevezte el.

Irodalom:

Baranyai Lenke: Dér Zoltán, a polihisztor tanár (1897-1994) In: Soproni Szemle 2014. (68. évf.) 4. sz. ; Maxium maximum : Dér Zoltán visszaemlékezései Sopron : Sopron Anno Egyesület, 2015 ; Hárs József: Dér Zoltán (1897-1994). In: Soproni Szemle. 1995 (49. évf.) 3. sz. p. 273-276.

Internet:

<https://tudosnaptar.kfki.hu/localhost/egyen.php?namenev=der&nev5=D%E9r+Zolt%E1n>

<https://tudosnaptar.kfki.hu/historia/webdok.php?namenev=der>

<https://www.soproniszig.hu/post/152#D%C3%A9r>

<https://sopronanno.hu/irodalom/der-zoltan-egy-kulonos-atlagember-elete-der-zoltan-elete-1897-1994>

<http://mindenamisopron.hu/megjelent-nyomtatásban-der-zoltan-visszaemlékezése/>